O‘zMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУз

ACTA NUUz

MIRZO ULUG‘BEK NOMIDAGI O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

JURNAL 1997 YILDAN CHIQA BOSHLAGAN

2023

1/6

Ijtimoiy-gumanitar fanlar turkumi

Bosh muharrir:

I.U.MADJIDOV – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o‘rinbosari:

Y.S.ERGASHOV – f-m.f.d., professor.

Tahrir hay’ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik.
Ashirov A.A. – t.f.d., prof.
Balliyeva R. – t.f.d., prof.
Malikov A.M. – t.f.d., prof.
Yusupova D.Y. – t.f.d., prof.
Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof.
Mo‘minov A.G. – s.f.d., prof.
Nishonova O.J. – f.f.d., prof.
Abdulayeva N.B. – f.f.d., prof.
Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof.
Tuychiyev B.T. – f.f.d., prof.
Utamuradov A. – f.f.n., prof.
Muxammedova D.G. – psix.f.d., prof.
Boltaboyev H. – fil.f.d., prof.
Rahmonov N.A. – fil.f.d., prof.
Shirinova R.X. – fil.f.d., prof.
Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof.
Sa’dullayeva N.A. – fil.f.d., dots.
Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., dots.
Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., PhD.

Mas’ul kotib: **Z.A.PARDAYEV**

TOSHKENT – 2023

Mundarija

Tarix

Abdullayev U. O‘zbekiston hududi mezolit davri paleogeografiya va paleoekologiyasi sharoitida kechgan etnik jarayonlar sahifasi 4
Abdurasulova F. Buxoro amirligi ulamolarining ma’naviy hayotida tutgan o‘rni 7
Джумаева Г. Состояние трансформации нынешнего Афганистана и ее перспективы 10
Duschanov R. Arxiv hujjatlarini raqamlashtirish tartibi 13

Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik

Abdullayev X. Markaziy Osiyodagi dolzarb muammolar anklav/esklav masalalariga tahliliy yondashuv 16
Абдуллаева Н. Педагогические особенности влияния туристской деятельности на совершенствование нравственно-эстетического воспитания студентов 19
Abdulxakimov B. Yoshlarni mafkuraviy immunitetini rivojlantirishda kiberxavfsizlikning o‘rni va ahamiyati 22
Abdurasulov J. Zamonaviy Afg‘onistondagi ijtimoiy-siyosiy keskinlashuviga qo‘shni davlatlarning munosabati (Xitoy va Pokiston misolida) 25
Abdurakhmanov A. The use of mathematical packages in teaching students of economics 29
Abdufatayev Sh. Barkamol avlod tarbiyasi ta’lim samaradorligini oshirishning muhim omili sifatida 32
Avezmetov J. The role of computer technologies in successful mastering of the english language 35
Azamova S. Ekologik madaniyatni rivojlantirish imkoniyatlari 40
Anorov T. O‘quvchilarning ta’lim natijalarini baholashga kompetensiyaviy yondashuv 43
Arziqulov O‘. Tibbiyot oliy ta’lim muassalari talabalarida o‘quv motivatsiyasi muammosining dolzarbligi va ilmiy o‘rganilishi darajasi 47
Badalbayeva I. Sahovat tushunchasi va uning falsafiy mazmuni 50
Бойкузиева Р. Культурно-духовный потенциал педагогического наследия среднеазиатских энциклопедий как важный фактор формирования познавательной активности студентов 53
Boynazarova S. Ta’lim paradigmalari – o‘qituvchi kasbiy kompetentliligini metodologik belgilovchi faktor sifatida 56
G‘aniev Sh. Elektron ta’lim vositalarini qo‘llash orqali bo‘lajak o‘qituvchilarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish 59
Gapparova N. Nofilolog oliy ta’limlarida nemis tili gapirish ko‘nikmasini o‘rgatish 63
Guliyev A. Bo‘lajak texnolik muhandislarning kasbiy sifatlariga qo‘yiladigan zamonaviy talablar 66
Gulyamova G. O‘zbek xalqi an’analarining yosh ichki ishlar xodimlarining ma’naviy va axloqiy tarbiyasidagi o‘rni 69
Zokirov J. Boshlang‘ich sinf ona tili ta’limida kognitiv-pragmatik usuldan foydalanish 72
Imonova M., Tojiyeva D. Boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida milliy tarbiyani pedagogik va psixologik rivojlanishi qonuniyatlari 75
Irgasheva M. Moda sohasi ta’limining fundamental va innovatsion o‘qitish mexanizmlari 78
Ismatova M. Ingliz tili mutaxassislarini tayyorlashda kouching texnologiyasining o‘ziga xos xususiyatlari 81
Ismoilova G. Iqtisodiy islohotlar va ma’naviy hayot uyg‘unligi 85
Karimov F. O‘rta yoshdagi 45-60 yoshli erkaklar uchun jismoniy tayyorgarlikni hisobga olgan holda sog‘lomlashtiruvchi mashqlar jamlanmasini ishlab chiqish 88
Kenjayev Z. O‘zbekiston ekologik siyosatni takomilashtirish vazifalari 91
Quldoshev A. Markaziy Osiyoda ekologik xavfsizlik barqarorligini ta’minlashda bag‘rikenglik tamoyillarining ustuvorligi 94
Kutlimuratova N. Husayin Voiz Koshifiyning “Axloqiy Muxsiniy” asari va unda axloq muammosining yoritilishi 97
Majidov J. Professional futbolchilarda o‘zaro munosabatlarning shakllanishida shaxs xususiyatlarining ahamiyati 100
Mamadaliyev E. Chet tili ta’limida diskursdan foydalanish 104
Mamadaminova B. Yoshlar ijtimoiy faolligini oshirishda ma’naviy tizimlilik xususiyatlari 107
Mamatqulova M., Burxonova D. Bo‘lajak o‘qituvchilarning kasbga tayyorlashda ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish ... 111
Mo‘minov A. Musobaqa sharoitida gandbolchilarning darvozaga to‘p otish texnikasini tahlil qilish tehnalogiyasi 113
Murodov K. Sport kurashida maxsus “Smart sportswear” libosi yordamida sportchilarning mushak kuchi darajasini aniqlash va rivojlantirish metodikasi 116
Mustayeva G. Enhancing the ability of students to think critically while learning a new language 119
Muxametov A. Jismoniy tarbiya va ommaviy sport sog‘lomlashtirish mashg‘ulotlarida yuklamalarni me’yorlashtirishning ilmiy-metodik asoslari 122
Nematova N. Maktabgacha yoshdagi bolalar aqliy taraqqiyotining psixologik diagnostikasi 125
Nishanova S. Libos dizayni sohasida kasbiy (ijodiy) fanlarni o‘qitishda samaradorlikka erishish masalalari 128
Normeliyeva N. Nizolarning o‘qituvchi va o‘quvchi o‘rtasidagi munosabatlarga ta’siri 131
Nosirov J. Bo‘lajak muhandislarning me’yoriy-metrologik kompetensiyalarini shakllantirishning nazariy jihatlari 134
Nurmamatov A. Qadriyatlar o‘spirinlarning hayot strategiyasini shakllantirish omili sifatida 137
Nurmetova M. Xalqaro siyosiy nizolarni hal qilishda mediator kategoriyalari 140
Omonov B. “Fozil odamlar shahri” va “Hindiston” asarlarida geosiyosiy bilimlarning aks etishi 144
Ravshanov A. Kadrlar tayyorlash siyosatida ta’lim sohasidagi muvaffaqiyatli xorij tajribasi (qiyosiy tahlil) 147
Rajabova N. Ta’lim sifatini boshqarishga ta’sir ko‘rsatuvchi omillarni matematik modellashtirish 151
Ruziyev A. “Temur tuzuklari”da tolerantlik madaniyati (ijtimoiy-psixologik tahlil) 156
Sabirov Q., Maxamadaliyev R. Geografiya ta’limi sohasida zamonaviy gis texnologiyalaridan foydalanish imkoniyatlari 159
Saburova J. Ekologik xavfsizlik tushunchasining konseptual tahlili 162
Sagatova Sh. Nogiron farzandni tarbiyalayotga oilalarga psixologik yordam ko’rsatishning nazariy-metodologik tomonlari 166
Sagdullayev J. Yosh avlodda jinoyatchilikka qarshi immunitetni shakllantirish 170

Salikhova N. Kasbiy rivojlanishdagi qiyinchiliklarning ahamiyati....173
Серимбетова М. Использование межпредметной связи при проведении лабораторных занятий по курсу физики и агрометеорологии....177
Sulaymanova N. Baho me'yorlarining darajalanishi....180
Sultonova L. Samarali maktab direktorining boshqaruv faoliyatini baholash mezonlari....184
Tashpulatov F. Uch hatlab sakrash texnikasi va taktikasi....187
Temirov N. Chekka hududlarda yoshlarda huquqni anglash ko'nikmalarini shakllantirishga oid zamonaviy yondashuvlar....190
Temirova Z. Psixologik tadqiqotlarda "yolg'on" va "aldov" ning o'rganilganlik holati....193
To'rayeva S. Boshlang'ich sinflarda ona tilini o'qitishda frazeologizmlarning o'rni....196
To'rayeva S. Maktab o'quvchilarning moslashuvchan ko'nikmalarni shakllantirishga kompetensiyaviy yondashuv....200
Turdaliyev B. Ilmiy diskussiya talabalarning og'zaki nutq ko'nikmalarini oshirishda samarali usul sifatida....203
Umarova Z., Rashidov A. Libos dizayni ta'limining an'ana va innovatsiyalar kesimidagi aktual tendensiyalari....206
Umarova M., Umarov S. O'smirlar ongida oilaviy qadriyatlar to'g'risidagi tasavvurlarning shakllanishida oila omilining o'rganilishi....209
Usmonova M., Yo'ldashaliyeva N. Biologiya fanlarini o'qitishda talabalarning kasbiy yo'nalishini rivojlantirish....212
Khairullayeva D., Mirsalikhova R. Approaches to ameliorate extensive reading through adapted books....214
Xalmonov U. Ta'lim muassassi rahbarlarining boshqaruv faoliyatini olib borishda kasbiy kompetnetligini rivojlantirish....217
Xalmuratova J. Oliy ta'lim tizimida dars tahlilida qaytar aloqa prinsipining o'rni....220
Xasanova N., Nizamova S. Germaniya davlati hamda mamlakatimizda kimyo fanini o'qitishning solishtirma tahlili....223
Xiloliddinova F. Kompetensiyaviy yondashuv asosida ingliz tilini talabalarga o'rgatishning zarurati....226
Xodjaniyazov S. Sulaymon Boqirg'oniy ta'limotining ma'naviy-ma'rifiy jihatlari....229
Xolboyeva M. Ijtimoiy – siyosiy jarayonlarning axloq va huquqda aks etishi....232
Xurramov A. Oliy ta'lim tiziminida raqamli texnologiya davrida o'qituvchining o'rni....235
Hayitov J. Jamiyatda ekologik xavfsizlikni ta'minlashga doir ayrim yondashuvlar....238
Shermuxamedov A. 2022 yilgi futbol bo'yicha 22-jahon chempionati musobaqasida jamoalar tayyorgarliklarini tadqiq etishdagi zamonaviy yondoshuvlar....241
Shirnazarova Z. Madaniyatlararo muloqat fanining O'zbekiston oliy ta'lim muassasalari o'quv dasturlariga kirib kelishi haqida....245
Shokirov P. Kamqonlik(anemiya) holatida sport bilan shug'ullanish....247
Elmuratov T. Oliy ta'lim maskanlarida fransuz tilini o'qitish metodikasi hamda o'qituvchining shakllanishi....250
Ergasheva N. Talabalarni kasbiy-pedagogik faoliyatga tayyorlashning didaktik funksiyalari....254
Erkayev B. Geografiya fanini o'qitishda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim texnologiyalaridan foydalanishning ilmiy-nazariy asoslari....257
Eshmuradov O. Oila mustahkamligini ta'minlashning ma'naviy-ma'rifiy va psixologik imkoniyatlari....260
Yo'ldosheva X. Maktabgacha yoshdagi bolada himoya mexanizmlarining psixologik salomatlikka bo'lgan ta'siri....263

Filologiya

Abdinabiyeva H. O'zbek tilining izohli lug'atlarida tibbiy terminlarning statistik tavsifi....266
Azimov I. "Kimyo atamalari izohli lug'ati"ni tuzishda atamalarga qo'yiladigan talablar....269
Akbarova Sh. Badiiy asar retsepsiyasi – adabiyotshunoslikning dolzarb muammosi....272
Aliyeva M. Diskurs tushunchasi va muammolarining tadbiq etilishi....275
Amanov A. Frazeologiyada "Vaqt" konseptining milliy-madaniy o'ziga xosligi....278
Boynazarova N. O'zbek folklorshunoslik terminlari o'rtasida paradigmatik munosabatlar....281
Zaripov R. Davlat tili menejmentining xorijiy ilmiy-nazariy manbalari....284
Ismoilova M. O'zbek lingvomadaniyatida qarashlilik-tegishlilikning o'rganilishi....287
Kabulova U, Kabilova Z. turg'un birikmalar lingvistik birlik sifatida....289
Kurbanov E. Og'zaki nutqiy ta'sir etish qoidalari....291
Kuvonov Z. Nemis tilidagi rang komponentli frazeologizmlarning o'zbek tiliga berilishi va ularning semantik tadqiqi....294
Mansurova N. Magik realizm – Gabriel Markes ijodida yangi bosqich sifatida....297
Maxmurova M., Mirzayeva M. Theoretical aspects of the use of interactive technologies in teaching students....300
Nosirov O'. Kutubxona xodimi va foydalanuvchi o'rtasidagi muloqot jarayonlari....303
Saidqodirova D. Terminologik tizimda kompyuter va internet terminlari: tahlil va munosabat....306
Saydivaliyeva B. Zamonaviy tilshunoslikda qiyosiy tadqiqotlarning ahamiyati....309
Sapayeva B. Gazeta nomlarining leksik-semantik xususiyatlari....311
Sapayeva F. Ingliz va o'zbek adabiyotida afsonaviy obrazlarning mifologik talqini....315
Umurzakov R. "Shum bola" qissasida begonalashuv....318
Xayrullayeva K. XX asr ingliz, hind va o'zbek adabiyotida Bobur obrazi talqini....321
Hamdamova D. Nodavlat radiostantsiyalar formati-kontseptsiyasini belgilovchi omil sifatida....323
Hojiyeva G. Fransuz va o'zbek tillarida san'atga oid terminlar lingvo-kulturologik xususiyatlarining "Freym" tahlili (an'anaviy hunarmandchilik turlari misolida)....327
Shadiyeva Sh. Badiiy nutq, nutqning asosiy turlaridan biri sifatida....330
Ermetova D. Creative research as an attempt to embody the principles of naturalism....333

O‘ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI XABARLARI, 2023, [1/6]
ISSN 2181-7324

FALSAFA
https://science.nuu.uz/
Social sciences

UDK:37.03

Zamira SHIRNAZAROVA,
Chirchiq davlat pedagogika universiteti katta o‘qituvchisi
E-mail: zamira@cspi.uz

F.f.f.d., dotsent Z.Sanakulov taqrizi asosida

ABOUT THE INTRODUCTION OF THE SCIENCE OF INTERCULTURAL COMMUNICATION INTO THE CURRICULA OF HIGER EDUCATIONAL INSTITUTIONS OF UZBEKISTAN

Abstract
This article discusses the introduction of the subject "Intercultural communication" taught as a separate subject in the teaching of foreign languages into the curricula of higher educational institutions of Uzbekistan.
Key words: Science of intercultural communication, foreign languages, country studies, factual and statistical data.

О ВНЕДРЕНИИ НАУКИ МЕЖКУЛЬТУРНАЯ КОММУНИКАЦИЯ В УЧЕБНЫЕ ПРОГРАММЫ ВУЗОВ УЗБЕКИСТАНА

Аннотация
В данной статье рассматривается введение предмета «Межкультурная коммуникация», преподаваемого как отдельного предмета при обучении иностранным языкам, в учебные планы высших учебных заведений Узбекистана.
Ключевые слова: Наука о межкультурной коммуникации, иностранные языки, страноведение, фактические и статистические данные.

МАДАНИЯТЛАРАРО МУЛОҚАТ ФАНИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ОЛИЙ ТАЪЛИМ МУАССАСАЛАРИ ЎҚУВ ДАСТУРЛАРИГА КИРИБ КЕЛИШИ ҲАҚИДА

Аннотация
Мазкур мақолада хорижий тилларни ўқитишда алоҳида фан сифатида ўқитиладиган “Маданиятлараро мулоқот” фанининг Ўзбекистон Олий таълим муассасалари ўқув дастурларига кириб келиши ҳақида фикр юритилади.
Калит сўзлар: Маданиятлараро мулоқот фани, хорижий тиллар, мамлакатшунослик, фактик ва статистик маълумотлар

Кириш. Хорижий тилларни ўқитиш ва ўрганиш узоқ тарихга эга эканлиги, инсоният ўзи яшаб турган ҳудудий чегараларини кесиб ўтгач, хорижий тилларни ўрганишни бошлагини барчамизга маълум. Чунки бошқа жамият вакиллари билан мулоқот қилиш учун тил билиш зарурат эди. Тараққиёт давомида хорижий тиллар тезда ўзлаштирила бошланди. “Дастлаб чет тилни ўрганиш прагматик ва космополит мақсадларни кўзлаган”. Тил билан параллел равишда бегона маданиятга мослашув жараёнида ёрдам берадиган мамлакат ҳақидаги билимлар ҳам ўзлаштирилди.

Маданиятлараро мулоқотни фан сифатида шаклланиш тарихини ўрганган Е.В.Коляникованинг ёзишича, “XVIII асргача таълим муассасаларида асосан қадимги ёки “ўлик” тил деб аталган тиллар, хусусан, лотин ва юнон тиллари ўқитилган. Ушбу тилларни ўзлаштириш бошқа фанлар, масалан, фалсафа, адабиёт, дин ёки тиббиётни ўрганиш учун асос бўлган. Замонавий тиллар ўқув дастурига киритилмаган. Замонавий чет тиллари чет элда бўлиш ёки шахсий алоқалар орқали ўрганилган. Чет тилларини ўрганишда реалистик ёндашув XIX асрнинг охирига қадар Европада таълим ислоҳотлари амалга оширилиб, замонавий хорижий тиллар мактаб таълим дастурига киритилгунга қадар давом этди. Ўша даврда замонавий чет тилларини ўқитиш анъаналари ва ўқитиш методикаси мавжуд эмас эди. Шу сабабдан “ўлик” тилларни ўқитиш дидактикаси, яъни маълум соҳага оид ёзма матнни қўллаш, замонавий тилларни ўрганишга ўтказилди. Лекин замонавий тилларни ўзлаштириш жонли мулоқотга асосланган бўлиши керак”.

Асосий қисм. Маданиятлараро мулоқот” тушунчаси ўтган асрнинг 50-йилларида америкалик антрополог Эдвард Т. Холл томонидан киритилган. Холл олимлар орасида биринчи бўлиб маданиятни ўргатиш керак деган хулосага келди. Шундан сўнг маданиятлараро мулоқот назарияси расман энг муҳим илмий ва таълим фанларидан бирига айланди.

Маданиятлараро мулоқот хорижий тилларни ўқитишда алоҳида фан сифатида ўзлаштирилади. . [Eckerth, 2003,15б.] Бунда ўрганувчиларда фақат тил материалларини ўзлаштириб қолмасдан, турли маданият вакиллари билан мулоқотга кириша олиш компетенцияси ҳам шаклланади. “Маданиятлараро мулоқот” фанининг мақсади – мулоқот масалаларини асосан тил ва маданиятга эътибор берган ҳолда таҳлил қилишдан , фарқли маданиятлар орасидаги коммуникация яъни мулоқотни осонлаштириш ва тўқнашувларнинг олдини олишдан иборат. . [Усманова 2017,5 б.] Ўзбекистон олий таълим муассасалари хорижий тиллар йўналишларида шу жумладан Хорижий тил ва адабиёти (тиллар бўйича), Мактабгача ва бошланғич таълимда хорижий тил (тиллар бўйича), Филология ва тилларни ўқитиш (тиллар бўйича) ,Таржима назарияси ва амалиёти (тиллар бўйича) “Маданиятлараро мулоқот” алоҳида фан сифатида ўқитилади. Фан мақсад ва вазифаларидан келиб чиққан ҳолда турли таълим йўналишларида турлича номланади:

Маданиятлараро мулоқот

Хорижий тилларни ўқитишда маданиятлараро мулоқотни шакллантириш

Маданиятлараро мулоқот ва таржимашунослик

Ўтган асрнинг 80-йилларида хорижий тилларни ўқитишнинг дунё тажрибасида пайдо бўлган янгича ёндашув маданиятлараро мулоқот компетенциясини шакллантиришга асосланган эди. Ўзбекистон олий таълим муассасаларининг хорижий тил йўналишларида “Мамлакатшунослик” фани ўқитилар ва бунда тили

ўрганилаётган мамлакат ҳақидаги фактик ва статистик маълумотлар берилар эди. Масалан тили ўрганилаётган мамлакатнинг географик жойлашуви, ҳудудий бўлиниши, аҳолиси ва бошқалар.

2012 йилга келиб таълим йўналишларининг ўқув дастурларида Маданиятлараро мулоқот тушунчаси алоҳида фан сифатида ўқитила бошланганлигини кўришимиз мумкин. Биринчилардан бўлиб 2012 йилда Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университетида “Немис тили ўқитиш методикаси”кафедраси мудири филология фанлари номзоди, профессор Рахимов Хуррам Рахимович томонидан тузилган Хорижий тиллар ва адабиёти (Немис тили ва адабиёти) таълим йўналиши талабалари учун Ўқув дастури (Ўзбекистон республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2012 йил 14-мартдаги 107-сонли буйруғи билан тасдиқланган) “Мамлакатшунослик ва маданиятлараро мулоқот” деб номланган. Ўқув дастурининг кириш қисмида “Мамлакатшунослик ва маданиятлараро мулоқот фанида талабалар Германия маданияти, тарихи, адабиёти, урф-одатлари ва анъаналаридан воқиф бўлишади. [Рахимов 2012, 3б.] каби жумлалар келтирилганлиги Хорижий тилларни ўқитишдаги янгича ёндашув пайдо бўлганлигидан далолат беради.

Таҳлил ва натижалар. Германия ва немисзабонлар ўзбеклар нигоҳида. Ўзбеклар немисзабонлар нигоҳида. Немисзабон мамлакатлик мухожирлар. Ўзбеклар немисзабон мамлакатларда.

Немисзабон мамлакатларнинг давлат сифатида таркиб топиши ва ривожланиши. Турли тарихий даврларда немисзабон мамлакатлар.

Германия географияси. Германия иқлими ва табиати. Германия тоғлари, ўрмонлари, водий ва текисликлари, дарё ва кўллари. Немисзабон мамлакатларнинг административ-территориал жойлашуви. Сиёсий ва табиий харита ёрдамида машғулот.

Германия сайлов тизими. Судлар. Газета ва интернет хабарлари мисолида.

Немисзабон мамлакатларда динлар. Немисзабон мамлакатларда Ислом дини. Немис мусулмонлари.

Немис адабиётининг мухтасар тарихи. Немисзабон мамлакатларда тасвирий санъат. Кўргазмалар ва музейлар. Классик ва замонавий театр.

Немис жамғармалари. Академик ҳаёт. Немисзабон мамлакатларда маориф ва таълим. Мактаблар, коллежлар ва лицейлар. Немис олий ўқув юртлари тизими.

Немисзабон мамлакатларда сиёсий ҳаёт. Ташқи ва ички сиёсат. Немисзабон мамлакатларнинг Европадаги ва жаҳондаги ўрни.

Немисзабон мамлакатларда ижтимоий ҳаёт. Никоҳ ва оила. Никоҳ тартиботлари ва шартномалари. Оилани режалаштириш. Оила турлари. Оиласимон тузилмалар. Қариялар турмуш тарзи. Қарияларга муносабат.

Иш ва ишсизлик. Касбга ва меҳнатга муносабат. Ижтимоий ёрдам.

Немисзабон мамлакатлардаги кундалик ҳаёт. Иш – умр гарови. Дам олиш. Бўш вақт ва уни банд қилиш. Егулик ва ичгуликлар. Уйда ва кўча-кўйда овқатланиш.

Немис, швейцар ва австрия менталитети. Типик немисча воқеа-ҳодиса ва урф-одатлар. Немисча фазилат ва нуқсонлар. Немисзабонлар – чет эллик ва муҳожирлар нигоҳида. Германия байрам ва тантаналари. Нимаси билан ўртача немис, рус ва ўзбеклардан фарқ қилади? Немисзабон мамлакатларда соғлиқни сақлаш ва соғлиққа муносабат, Спорт.

Немисзабон мамлакатларда матбуот. Немис газета ва журналлари. Телевидение ва интернет. [Рахимов 2012, 3б.] каби мавзулар киритилган бўлиб, шу орқали тил ўрганувчилари тили ўрганилаётган мамлакат маданиятига хос бўлган аниқ ҳаётий вазият,ҳақиқий анъаналар,менталитет, шунингдек кундалик хатти-ҳаракатлар, новербал мулоқот шаклларини ўзлаштиришлари учун имкон яратилди.

Тўғри кейинчалик яратилган ўқув дастурларида “Маданиятлараро мулоқот” фани “Мамлакатшунослик” дан алоҳида фан сифатида ажратилди ва мавзулар берилиши ҳам такомиллаштирилди.Профессор Рахимов томонидан тузилган ўқув дастури эса фаннинг Ўзбекистонга кириб келишида ва хорижий тилларни ўқитишда янгича ёндашувнинг пайдо бўлишидаги илк қадам бўлган.

ADABIYOTLAR

1. Brislin R., Yoshida T. Intercultural Communication Training: an Introduction. London/ New Delhi: Sage Publications. 1994.
2. Борисова Е.Н. Историко-педагогический анализ формирования компетенций студентов вузов (на опыте иноязычной подготовки) // Вестник московского института государственного управления и права. 2015, № 10.
3. Hall E.T., Hall M.R. Understanding Cultural Differences: keys to success inWest Germany, France and the United States. Yarmouth: Intercultural Press. 1989.
4. Hofstede G. Interkulturelle Zusammenarbeit. Wiesbaden: Gabler. 1993.
5. Киреева И.А. Социально-культурные условия формирования компетенции межкультурного общения студенческой молодежи: диссертация ... кандидата педагогических наук. – Тамбов, 2009.
6. Raximov X. Xorijiy tillar va adabiyoti (Nemis tili va adabiyoti) ta’lim yo’nalishi talabalati uchun O’quv dasturi (O’zbekiston respublikasi Oliy va o’rta maxsus ta’lim vazirligining 2012 yil 14-martdagi 107-sonli buyrug’I bilan tasdiqlangan)
7. Schwabe E. Interkulturelle Kommunikation. Springer: Fachmedien Wiesbaden GmbH, 2017.-P.31